

Gymnázium Mikuláša Kováča
Mládežnícka 51, Banská Bystrica

Test na prijímacie skúšky

2018

päťročné štúdium - čínske

1. oddiel – Jazyk a verbálna časť

Pozorne si prečítaj text ukážky č. 1 a rieš nasledujúce úlohy 1 – 3, ktoré sa viažu na ukážku:

Odsek a): Vraj sójové mlieko Číňania zo sóje vyrábali už skôr a pili ho ako výdatný posilňujúci nápoj. Raz sa však jednému z nich podarilo horúce sójové mlieko posoliť morskou soľou a prítomné soli ho vyvrážali tak, že vznikla krásna biela trasúca sa huspenina, ktorá Číňanom mimoriadne zachutila.

Odsek b): Tofu má totiž toľko bielkovín, že dokáže v strave pomerne dobre nahradiť mäso. A tak sa stalo hlavnou zložkou stravy buddhistických mníchov. Dnes si už bez svojho tofu nevie predstaviť Číňan žiadne svoje jedlo, o Japonsku ani nehovoriac. Tam je na stole každý deň miso polievka, v ktorej sa musí hompáľať aspoň jedna kocka trasľavého, jemnučkého tofu.

Odsek c): Tofu vraj začali ľudia vyrábať už 2 000 rokov pred Kristom a síce v Číne. Nikto presne nevie, ako sa to stalo, že niekomu napadlo najprv urobiť z tejto čudnej okrúhlejšej fazule mlieko, potom ho nejakým zázrakom vyvrázať a nechať odkvapkať tak, aby vznikla zvláštna, chvejúca sa kocka plná proteínov.

Odsek d): Túto teóriu podporuje aj etymologická analýza, kde Mongoli svojmu syru hovorili rufu (skysnuté mlieko) a Číňania zas svojmu vynálezu začali hovoriť tofu (skysnutá sója). Iní analytici s týmto napojením na Mongolov výrazne nesúhlasia a trvajú na predstave, že tofu vzniklo náhodou.

Odsek e): Či to už bolo tak, či onak, tofu sa začalo medzi pospolitým pracujúcim ľudom mimoriadne rýchlo šíriť. Dokonca čo nevidieť opustilo čínske hranice a vydalo sa okupovať chuťové bunky v ďalekej cudzine. Približne v ôsmom storočí doputovalo do Kórey a Japonska, neskôr zamierilo na juh, aby potešilo vegetariánsky zameraných buddhistov v juhovýchodnej Ázii.

Odsek f): Jedni hovoria, že sa Číňania chceli podobáť na Mongolov, ktorí niečo podobné robili s byvolím mliekom. Lenže konfucianizmus im zakazoval robiť výrobky z mlieka, a tak si pomohli tým, čo bolo po ruke.

(prevzaté z článku Jozef Kolečák – *Ázijský syr*)

1. Tento úryvok má pomiešané časti. Keď spojíte jednotlivé časti podľa ich logickej nadväznosti, vytvoríte tak opäť súvislý a celistvý text. Vyberte z ponúknutých možností takú, ktorá zodpovedá správne poradiu úryvkov pred ich premiestnením.

- (A) a), c), e), f), d), b)
- (B) c), f), d), a), e), b)
- (C) c), a), b), f), e), d)
- (D) f), e), a), c), b), d)

2. Ktorá téma z ponúknutých možností sa významovo nehodí k textu ukážky č. 1?

- (A) Tofu syr je výsledkom cielavedomých, dlhodobých a náročných výrobných postupov.
- (B) Tofu syr sa vo svete teší veľkej obľúbenosti, najmä však na Ďalekom východe.
- (C) Podstatu tofu syra tvorí mlieko, sója, soli.
- (D) Tofu syr má svoj pôvod pravdepodobne v Číne.

3. Ako možno pomenovať podčiarknuté slovo „Číňan“ v druhom odseku ukážky č. 1?

- (A) Personifikácia
- (B) Metafora
- (C) Synekdocha
- (D) Nemá to žiadny názov, ide len o singulár vlastného podstatného mena

Ukážka č. 2 – text si pozorne prečítaj a vyrieš nasledujúce úlohy 4 – 10:

Keď som sa v roku 1930 vydala na Štrbské Pleso, patrila i táto kúpeľná osada do podtatranského zdravotného obvodu. Dva razy do týždňa, v stredu a v sobotu ordinoval môj muž vo Važci. Obvodný lekár nemal v tom čase k dispozícii ani sanitku, ani zdravotnú sestru. Obvod to bol veľmi rozsiahly, patrilo do neho päť dedín, z nich jedine Važec mal železničnú stanicu blízko na okraji dediny. Obvod bol predtým neobsadený, po zdravotnej stránke veľmi zaostalý a zanedbaný. Navyše bola v tom čase už veľká hospodárska kríza. Ani my sme nezačínali ľahko. Kým sme sa

zmohli na ojazdenú Pragu Piccolo, prichodilo nám neraz všelijako putovať po obvode. Obce neboli pospájané autobusovými linkami ako dnes. Veľmi ma lákalo chodiť s mojím mužom do dedín. Aj som mu bola na pomoci, sama z hornatého Turca, lepšie som rozumela týmto vrchárom ako on, pochádzajúci zo západného Slovenska. Zo starého habánskeho rodu keramikárov mena Pullman.

Iný kraj - iný mrav. Počiatočnú nedôveru podarilo sa nám prekonať i vďaka Hálovcovi, ktorí sa tak dokonale zžili s ľuďmi tejto svojráznej obce, že ich dedina prijala za svojich. Keď som Hálovcov poznala, už mali vlastnú drevenicu a k nej pristavaný priestranný ateliér s jedinečným výhľadom na končiare Tatier. Cez veľké tably obloka sa im za dlhé roky uprizeral Kriváň v tisícrokových obmenách.

Vyvinulo sa medzi nami úprimné priateľstvo na celý život. Prekonali sme počiatkové ťažkosti. Meno maliara Hálu prenikalo do povedomia ľudí, zaujímajúcich sa o výtvarné umenie. A tak ako dedina prijala pred časom Hálu za svojho, prijala i doktora. Pravda, nešlo hneď všetko ani po masle. Napríklad povinné očkovanie. Niektoré matky odmietali dať svoje deti zaočkovať. Bolo treba veľa trpezlivosti, vysvetľovania a presvedčania. To bola moja úloha. Pri nej mi veľmi pomáhala Rina Hálová, vtedy sama matka dvoch maloletých dcér, už úzko zžitá s važtianskymi mladými ženami.

Boľavo, ešte vždy so vzlykom v hrdle, v rozochvení, treba sa mi vrátiť k 17. júlu 1931. Ku dňu, keď na pravé poludnie horúceho leta nad stíchnutou dedinou zastal čas v apokalypse hrôzy.

V najkrajšom období vrchárskej dediny, v čase slávy dozretých tráv, keď všetko, čo má zdravé údy, rozbehne sa na rozľahlé horské lúky pod Kriváň, do vône kvetia, vzdávajúceho sa kosám v chlapkách rukách, steliť sa do riadkov pod hrabľami spievajúcich dievok.

V ten júlový deň slnko od rána páliło a mierny vánok roznášal vôňu prudko vädnúcej trávy, previal ňou koliby, hojdal kolisky umne postavené z haluzí a trávinatej plachtiky.

Beliže mi beli ... nedospievali mladé matky.

Slniečko horúce, nepálže ma, nepál' ... nedospievali dievky, čo sa ako húsky beleli oplečkami na zeleni lúk.

Vypadli kosačky z chlapkách rúk. Behom nadol do dediny. A dediny niet. Len zadúšajúci dym a dotlievajúce kýpte hráď, navršných v žeravom popole.

(Maša Haľamová: Tatranské miniatúry)

4. Ktoré z uvedených tvrdení vyplýva z textu ukážky č. 2?

- (A) Doktor Pullman pochádzal z turčianskej keramikárskej rodiny habánov.
- (B) Doktor Pullman s manželkou ani maliar Hála s manželkou nepochádzali z Tatier.
- (C) Maliar Hála žil s manželkou v Štrbskom Plese v drevenici s výhľadom na Vysoké Tatry.
- (D) Rina Hálová, ktorá pochádzala z Važca, bola matkou dvoch dcér.

5. Ktoré z uvedených tvrdení nevyplýva z druhého odseku ukážky č. 2?

- (A) Važec patrí medzi rázovité obce pod Tatrami.
- (B) Maliar Hála mal pri drevenom dome dodatočne postavený ateliér.
- (C) Obyvatelia Važca ihneď prijali medzi seba lekára i jeho ženu.
- (D) Maliar Hála sa mohol do vôle z ateliéru pozerat' na Kriváň.

6. Ktoré z uvedených tvrdení nevyplýva z textu ukážky č. 2?

- (A) Frazologizmus „Iný kraj - iný mrav“ použitý v ukážke poukazuje na skutočnosť, že si manželia museli zvykať na zmenené podmienky vo svojom živote.
- (B) Frazologizmus „Iný kraj - iný mrav“ použitý v ukážke poukazuje na skutočnosť, že sa ľudia žijúci v kraji pod Tatrami nevedeli správať.
- (C) Matky na lúkach pod Kriváňom spievali svojim deťom uspávkami.
- (D) Dievčatá odeté do krojov si pri práci na lúkach pod Kriváňom spievali trávničky.

7. Slovné spojenie *apokalypsa hrôzy* v ukážke č. 2 znamená, že:

- (A) Važec zasiahla povodeň. (B) Važcom sa prehnala veterná smršť.
- (C) Važec úplne vyhorel. (D) Važec postihlo zemetrasenie.

8. Ktorý z uvedených prívlastkov z ukážky č. 2 <u>ne</u>charakterizuje leto vo Važci? (A) podmanivé (B) voňavé (C) rozhorúčené (D) svieže	
9. V ktorej možnosti sa nachádza synonymum k slovu „obmena“ z druhého odseku ukážky č. 2? (A) metamorfóza (B) adaptácia (C) syntéza (D) analýza	
10. Akým slovným druhom je vyjadrený podmet nasledujúcej vete: „V celom areáli je prísne zakázané fajčiť.“? (A) podstatným menom (B) prídavným menom (C) slovesom (D) vo vete sa podmet nenachádza	
11. Ktorým slovotvorným postupom vznikli slová <u>podtatranský</u>, <u>kúpeľný</u>, <u>hornatý</u>, <u>autobusový</u>? (A) skladaním (B) odvodzovaním (C) skracovaním (D) žiadna z možností	
12. O kníhtlači, vynáleze Johanna Gutenberga, vyhlásil Victor Hugo, že je <u>matkou všetkých vynálezov</u>. Čo z uvedeného <u>nebolo</u> dôsledkom tohto vynálezu? (A) univerzálna gramotnosť (B) rozvoj vzdelania (C) urýchľovanie pohybu informácií (D) rozvoj pisárskych dielní	
13. Náuka o slovnej zásobe sa volá: (A) morfológia (B) lexikológia (C) syntax (D) hláskoslovie	
14. Vyber možnosť, v ktorej sú všetky slová rozdelené správne: (A) vrh-núť, vy-brat', cest-ný (B) vr-hnúť, vyb-rať, cest-ný (C) vrh-núť, vy-brat', ces-tný (D) vr-hnúť, vy-brat', ces-tný	
15. Vyber možnosť, v ktorej sa <u>nenachádza</u> gramatická chyba: (A) o včelom mede (B) kozý syr (C) bratové deti (D) o orľom lete	
16. Akým literárnym druhom je komédia ako žáner? (A) lyrika (B) epika (C) dráma (D) próza	
17. V ktorej vete sa nachádza aspoň jeden neohybný a neplnovýznamový slovný druh? (A) Cesta domov mi trvala dvadsať minút. (B) Dokonca aj on sa mu vysmial. (C) Existuje taký vták, čo nevie lietať? (D) Nemám čas sa zabávať.	
18. Ako sa nazýva zvukový jav uplatnený v nasledujúcom dvojverší? <i>„Čátaka vtáka nepriláka mláka hoci sa kúpe v nej tiež broskyne.“</i> (A) eufónia (B) kakofónia (C) homonymia (D) synonymia	
19. V ktorej možnosti sa nachádza slovo pomenúvajúce literárny žáner, ktoré do radu nepatrí? (A) óda, elégia, hymna, pieseň (B) tragédia, komédia, epos, činohra (C) román, poviedka, novela, povesť (D) ani jedna z možností sa nehodí	
20. Ktorý umelecký prostriedok sa <u>nenachádza</u> v nasledujúcom úryvku básne? <i>Hoci sme ešte iní, My, ktoré ešte máme oči odpusť nám naše viny. ako dve božie studničky, Aj my sme dievky zeme. kam radosť chodí vo dne v noci A v zemi čertík drieme. na živú vodu pre sničky.</i> (A) personifikácia (B) epiteton (C) prirovnanie (D) metonymia	
21. Ako sa nazýva rým použitý v prvej strofe básne z úlohy č. 20? (A) obkročný (B) striedavý (C) združený (D) postupný	

22. Koľko neohybných slovných druhov sa nachádza v nasledujúcej ukážke? (Počítajú sa aj tie, ktoré sa v texte opakujú.)

„Sedával až celkom hore na schodišti pri bočnom vchode do chrámu Santa Maria Maggiore v Esquiline. O tomto chráme tvrdia znalci i milovníci rímskych znamenitostí, že je najpôvabnejším výtvorom starokresťanského umenia a že sa mu v ušľachtilosti línií nevyrovná ani Michelangelova bazilika. Teda tvrdenie prinajmenej smelé.“

(A) 10

(B) 7

(C) 20

(D) 16

23. V ktorej možnosti sú správne zoradené časti divadelnej hry od najväčšej časti po najmenšiu (zostupne)?

(A) divadelná hra – dejstvo – výstup – dialóg – replika

(B) divadelná hra – dialóg – výstup – dejstvo – replika

(C) divadelná hra – výstup – dejstvo – replika – dialóg

(D) divadelná hra – replika – dejstvo – výstup – dialóg

2. oddiel – Analytická a kvantitatívna časť

24. Parkovacie miesto

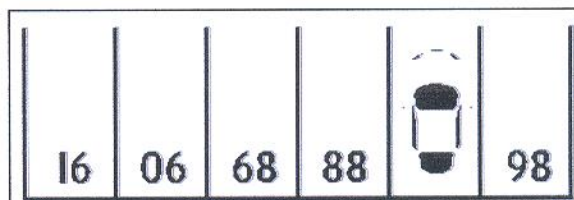
Na akom čísle parkuje auto? (Pozorne sleduj poradie čísel z každej strany.)

(A) 87

(B) 78

(C) 97

(D) 69

25. Cyklistika

Cyklista išiel na výlet. Najprv išiel 4 hodiny priemernou rýchlosťou 29 kilometrov za hodinu, potom spomalil a ďalšie 2 hodiny šiel iba rýchlosťou 20 kilometrov za hodinu. Koľko kilometrov prešiel spolu?

(A) 49 km

(B) 156 km

(C) 165 km

(D) 138 km

26. Dobrovoľní hasiči

Starosta obce hľadá dobrovoľných hasičov. Chce, aby hasiči bývali tak, že v prípade požiaru v hociktorom dome v obci sa niektorý hasič dokáže dostať k tomuto domu prejdением iba jednej cesty. Na mape sú zobrazené domy obce a to, ako sú spojené cestami.

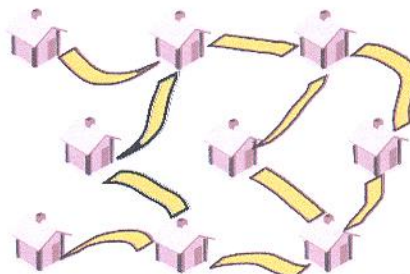
Najmenej koľko hasičov potrebuje starosta?

(A) 1

(B) 2

(C) 3

(D) 4

27. Brigáda

Traja brigádnici dostali spolu 800 €. Druhý dostal pätinu toho, čo prvý a tretí 40% prvého. Koľko dostal tretí brigádnik?

- (A) 200 € (B) 100 € (C) 500 € (D) 400 €

28. Letecká cesta

Lietadlo na trase Londýn - Montreal sa 3 hodiny 20 minút po štarte nachádzalo v dvoch pätinách cesty. Ako dlho po štarte sa bude nachádzať v troch štvrtinách cesty, ak naďalej poletí rovnakou rýchlosťou?

- (A) 6 h (B) 6 h 15 min (C) 5 h 40 min (D) 6 h 10 min

29. Reštaurácia RIVER

Reštaurácia RIVER má nad vchodom svetielkujúci nápis. Jednotlivé písmená cyklicky menia svoju farbu. Po modrej farbe nasleduje červená, po červenej žltá, po žltej farbe modrá. Každá farba svieti určitý časový interval

modrá – 3 minúty

červená – 2 minúty

žltá – 1 minútu

O 18:00 hod. zapol majiteľ reštaurácie nápis a písmená mali takéto farby:

Ako vyzeral nápis v priebehu šiestej minúty od zapnutia?

- (A)
- (B)
- (C)
- (D)

30. Planetárium

Graf na obrázku znázorňuje počet návštevníkov planetária v jednotlivých dňoch istého týždňa. Určte, v koľkých dňoch bola návštevnosť vyššia než priemerná návštevnosť v tomto týždni.

- (A) 4 dňoch
(B) 3 dňoch
(C) 5 dňoch
(D) 6 dňoch

31. Jazyky

Z 28 žiakov jednej triedy gymnázia sa každý učil aspoň jeden z dvoch cudzích jazykov: španielsky alebo čínsky. Španielčinu sa učilo 22 žiakov. Medzi nimi boli 4, ktorí mali španielčinu aj čínštinu. Koľko žiakov triedy gymnázia sa učilo iba čínsky?

- (A) 2 žiaci (B) 4 žiaci (C) 6 žiakov (D) 8 žiakov

32. Kniha

Z knihy vypadli tri po sebe iduce listy. Súčet čísel na ich stranách je 273. Aké číslo má posledná strana vypadnutých listov?

- (A) 90 (B) 48 (C) 49 (D) 92

33. Zlomok

Zjednodušte zlomok, použite pre výpočet zlomky a výsledok vyjadrite zlomkom:

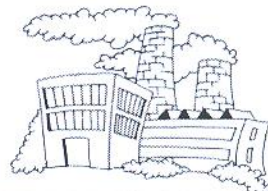
$$\frac{\frac{1}{3} - 0,25}{\frac{5}{4} - \frac{5}{6}} \cdot \left[\left(\frac{3}{4} - 0,3 \right) \cdot \left(\frac{2}{3} + \frac{1}{6} \right) \right]$$

- (A) 0,108
(B) 108/100
(C) 9/250
(D) 27/250

34. Pálené vápno

Pálené vápno využívané v stavebníctve sa vyrába pálením vápenca. Zo 100kg čistého vápenca bez nežiaducich prímiesí sa vyrobí 40 kg páleného vápna. Prírodný vápenec však vždy obsahuje prímiesy, z ktorých pálené vápno nevzniká. V závode na výrobu vápna tak spracovali 22 ton vápenca a vyrobili z neho 8,10 ton páleného vápna. Vypočítajte, koľko kg nežiaducich prímiesí obsahoval spracovaný vápenec!

- (A) 1750 kg
(B) 1,75 kg
(C) 175 kg
(D) 13,9 kg

35. Ovocné sady

Takmer 60% rozlohy daného štátu sú trvalé kultúry. 30% trvalých kultúr tvoria ovocné sady. Koľko percent rozlohy štátu zaberajú ovocné sady?

- (A) 20% (B) 18% (C) 90% (D) 30%

36. Mraznička

Mraznička chladničky má tvar kvádra s rozmermi 12 cm, 10 cm a 30cm. Na mrazničke je rovnomerná vrstva ľadu hrúbky 23 mm. Koľko litrov vody vytečie z chladničky, keď sa zaraz rozmrazí?

- (A) 1,4 litra (B) 2 litre (C) 3,6 litra (D) 2,6 litra

37. Maliari

Traja maliari vymaľujú obchodný dom za 25 dní. Koľko bude trvať vymaľovanie 4 takýchto obchodných domov piatim maliarom?

- (A) 52 dní (B) 55 dní (C) 60 dní (D) 75 dní

38. Pomer

Detské ihrisko má rozmery 50 m a 24 m. Na pláne mesta je toto ihrisko zobrazené ako obdĺžnik s obvodom 7,4 cm. V akej mierke je plán mesta?

- (A) 1:1000 (B) 1:2000 (C) 1:20 (D) 1:200

39. Vodstvo Číny

Riečna sieť Číny je dlhá cca 220 000 km. Väčšina riek sa vlieva do Tichého oceánu (Jang-c'-ťiang, Chuang-che, Jü-ťiang). Rieky Nu-ťiang, Indus, Brahmaputra sa vlievajú do Indického oceánu.

Vo výške 4 876 m v oblasti Tibetskej náhornej plošiny pramení svojou dĺžkou, dosahujúcou 6 300 km, tretia najdlhšia rieka sveta Jang-c'-ťiang. Plocha odvodňovaná týmto veľtokom má veľkosť 1 800 000 km². „Rovník Číny“, ako bola rieka vďaka svojej dôležitosti nazvaná, umožňuje svojou hĺbkou, miestami dosahujúcou vyše 180 m, plávať oceánskym lodiam až do vnútrozemského Wuchanu. Jang-c'-ťiang ústi do Východočínskeho mora. Druhou najdôležitejšou riekou je Chuang-che. V povodí tejto 5 464 km dlhej rieky žije 120 miliónov ľudí. Rieka preteká sprašovou oblasťou, kde sa obohacuje množstvom žltkastého ílovitého bahna. Podľa neho je pomenovaná táto rieka Žltá rieka. V každom kubickom metri vody odnáša Žltá rieka 37 kg sedimentov, čo je svetový unikát. Kvôli častým záplavám a ustavičnému zanášaniam sa dolného toku zmenila rieka mnohokrát svoje riečisko – za posledných 3 000 rokov 26 ráz. Juhočínske rieky Si-ťiang, Pej-ťiang a Tung-ťiang spolu vytvárajú najväčšiu riekou tejto oblasti – Ču-ťiang (Zhu Jiang, Perlová rieka), ktorá je skrz vodné kanály napojená na celú vodnú sieť čínskeho juhu.

Z hospodárskeho hľadiska je významný Veľký kanál (1 794 km) ktorý spája mestá Peking a Chang-čou, pričom pretína rieky Chaj-che, Chuang-che, Chuaj-che a Jang-c'-ťiang.

Do odpoved'ového hárku zapíš správnu odpoveď na otázku:

„ Aká je dlhá druhá najdlhšia rieka v Číne?“

40. Rímske číslice

Aký letopočet predstavuje zápis: **MDCCXLVIII** ?

- (A) 1668 (B) 1768 (C) 1748 (D) 1648

41. Klokán

Klokán preskákala vzdialenosť 5000m+5000dm+5000cm+5000mm. Koľko skokov urobil na tejto trase, ak jeden jeho skok meria 5 metrov?

- (A) 1100 (B) 1110 (C) 1111 (D) 5555

42. Záhradkárska osada

Záhradkárska osada má rozlohu 2,5 ha a pozostáva zo 40 rovnako veľkých záhradiek. Akú rozlohu má jedna záhradka?

- (A) 6,25 m²
(B) 16 m²
(C) 625 m²
(D) 62,5 m²

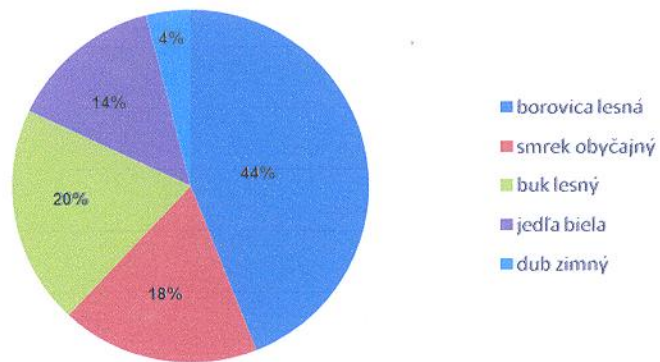
43. Čerpadlo

Čerpadlo dodáva 0,75 hl vody za jednu minútu. Za ako dlho sa naplní nádrž s objemom 10,2 m³? Výsledok uveď v hodinách a minútach.

- (A) 3 hod 15 min
(B) 2 hod 27 min
(C) 2 hod 16 min
(D) 3 hod 05 min

Výsadba stromčekov.

V lesnej škôlke vysadili 150 stromčekov. Ich druhové zastúpenie je v legende diagramu. Na diagrame je vyznačené percentuálne zastúpenie jednotlivých druhov vysadených stromčekov.

44. Určte pravdepodobnosť javu (v %), že náhodne vybraný stromček bude ihličnatý.
- (A) 62 %
 - (B) 24 %
 - (C) 96 %
 - (D) 76 %
45. Napíšte, či nasledujúce tvrdenie: „V lesnej škôlke vysadili 36 listnatých stromčekov.“ je pravdivé (áno) alebo nepravdivé (nie).